

Разговор

Презвитер др Оливер Суботић ДЕЛОВАЊЕ МИСИОНАРСКОГ ОДЕЉЕЊА АРХИЕПИСКОПИЈЕ БЕОГРАДСКО- КАРЛОВАЧКЕ

На дан свештеног спомена Светог Кирила Равноапостолног, просветитеља словенског, 14/27. фебруара 2024. године, шира јавност је обавештена да је, по благослову Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, основано Мисионарско одељење Архиепископије београдско-карловачке. У овом броју *Винограда Господњег* доносимо разговор са презвитером др Оливером Суботићем, парохом при београдском храму Светог Александра Невског, који је именован за првог управника овог мисионарског тела.

Са славе Мисионарског одељења

Мудром одлуком и благословом предстојатеља наше помесне Цркве, Архиепископија београдско-карловачка, као централна епархија Српске Православне Цркве, први пут у својој историји је добила стручно мисионарско тело које ће деловати под директним надзором Патријарха српског. Пречасни оче Оливере, замолићу Вас да на почетку нашег разговора поделите са нашим читаоцима детаље у погледу оснивања и значаја Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке.

Идеја о покретању посебне организационе јединице која би уско била везана за мисионарске делатности је дуже од једне деценије присутна у нашој помесној Цркви. С тим у вези, подсетио бих да је 2014. године покренут пројекат Мисионарског одељења при Светом Архијерејском Синоду наше Цркве, али да, нажалост, није заживео због тешкоћа процедуралне природе.

Патријарх Порфирије је био упознат са том ситуацијом. Недуго после његовог избора на трон Светог Саве, позвао ме је на разговор поводом више тема (у то време сам вршио

дужност уредника Информативне службе Српске Православне Цркве) и том приликом ми је предложио да покренемо Мисионарско одељење на нивоу Архиепископије београдско-карловачке. Патријархова идеја је била једноставна, али крајње практична: преласком на епархијски ниво рада, не бисмо имали сложене процедуралне проблеме, а пројекат би временом, пошто се разради, могао да постане мисионарски „пелцер” примењив у свим заинтересованим епархијама и на тај начин би могао да задобије шири значај.

Нема потребе да наглашавам да сам био одушевљен тим предлогом нашег Патријарха и да сам одмах почео са разрадом целокупне концепције са његовим благословом. У наредном периоду смо, у више етапа, тимски, развијали целу идеју, извештавали Патријарха, имали повремене консултације са њим или са његовим најближим сарадницима. На крају смо заједничким снагама конструисали прилично детаљну структуру целог пројекта, која је у скраћеној, правно адекватној форми, уобличена у виду Оснивачког акта донетог од стране Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија.

Разговор

С обзиром на то да је у питању прво епархијско мисионарско тело те врсте у нашој помесној Цркви, његов значај је већ сада историјски. А што се тиче практичних резултата, у Господа Бога се уздамо да ће они бити видљиви веома брзо.

У оквиру Одељења постоји пет засебних одсека. Лепа је прилика да нашим читаоцима представите сваки од њих, као и координаторе којима је поверено њихово вођење.

Први одсек Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке је усмерен на парохијску мисију. Тај одсек је конципиран у форми менторског рада са младим свештеницима који имају до три године парохијске службе. Њима се преносе практична искуства од стране старијих свештеника, у виду предавања која су затвореног типа (без снимања и присуства медија). У оквиру овог одсека се изводи и појединачан рад са млађим свештеницима, у смислу помоћи која им је потребна за решавање конкретних проблема које срећу на парохији, али и духовне подршке која им је неопходна на личном плану. Координатор овог одсека је протојереј-ставрофор Вајо Јовић, један од најугледнијих свештеника Архиепископије београдско-карловачке, који поседује огромно парохијско-мисионарско искуство.

Други по реду је Одсек за спољашњу мисију, који се тиче мисионарског рада са страним држављанима који бораве, стално или привремено, у престоници Србије. С обзиром на број страних држављана који свакодневно посећују православне храмове у Београду и заинтересовани су за Православље, ова активност је апсолутно неопходна. Истовремено, она представља први систематичан искорак једне епархије Српске Православне Цркве на пољу спољашње мисије. Координација овог одсека, због његове стратешке важности, поверена је управнику Одељења.

Одсек за апологетску мисију, који води наш чувени сектолог и члан FECRIS-а Зоран Луковић, јесте својеврсни одбрамбени сектор. Тај одсек прати активности деструктивних и

тоталитарних култова, формира неопходне апологетске одговоре на изазове нашег времена и ради на информисању свештенства Архиепископије када је реч о деловању секти.

Одсек за дијалог у јавној сфери је усмерен на организацију јавних трибина и предавања у Београду, на којима се разне теме и дилеме сагледавају из хришћанске перспективе. У оквиру овог одсека се организују редовни дискусионни панели полемичког типа, на којима се разна питања сагледавају у pro et contra форми, чиме се посредно неутралишу стереотипи који су још увек присутни о Српској Православној Цркви у јавној сфери. Овај одсек је усмерен примарно према раду са академским грађанима и српским интелектуалцима, а води га презвитер др Александар Милојков, професор верске наставе.

И на крају, Одсек за електронску мисију, који води информатички стручњак Ненад Бадовинац, везан је за употребу савремених информационо-комуникационих технологија у домену њиховог коришћења за унапређење мисионарских активности. Овај одсек је замишљен као подршка осталим одсецима, али и парохијским храмовима Архиепископије београдско-карловачке у домену мисије у електронском простору.

Поред координатора које сте поменули, ко су Ваши сарадници и сатрудници у оквиру Мисионарског одељења и на који начин они дају свој допринос?

У тренутку писања одговора за овај интервју имамо десетак сталних стручних сарадника. У оквиру Одсека за спољашњу мисију бих истакао др Сандру Кнежевић, моју некадашњу колегиницу са Факултета организационих наука и жену која је десет година живела у Кини, а докторирала је у тој земљи на тему руске духовне мисије у Шангају. Она нам је главни сарадник на пољу спољашње мисије када је реч о раду са Кинезима који су у Србији, што је делатност коју убрзано развијамо последњих месеци. Однедавно нам се као спољни стручни сарадник придружио и Станоје Станковић, који има вишегодишњу успешну сарадњу са мисионарима широм

Разговор

Презвитер др Оливер Суботић са свештеницима

света. Апологетски одсек има неколико важних сталних стручних сарадника, међу којима бих посебно истакао професора др Јована Мирића, као и докторанде Слободана Спасића и Андреја Протића, који уз координатора Зорана Луковића представљају референтна имена из области проучавања феномена сектологije, гуруизма, тоталитарних и деструктивних култова.

Од тренутка оснивања, Мисионарско одељење Архиепископије београдско-карловачке делује веома озбиљно и предано, о чему сведоче садржаји који су доступни на српској и енглеској верзији званичне интернет-странице Одељења. Које пројекте сте до сада реализовали, а који пројекти су планирани за предстојећи период?

За сада су носећи пројекти Одељења редовне месечне трибине (које, у сарадњи са београдским Домом омладине, изводи наш Одсек за дијалог у јавној сфери), затим редовна месечна предавања на енглеском језику за стране држављане који живе у Београду (која, у оквиру пројекта *NevskyTalks*, изводи мо у сарадњи са црквом Светог Александра Невског на Дорћолу), као и *Програм мисије на кинеском језику*, који је нешто потпуно ново на овим просторима и тиче се искључиво рада са кинеским држављанима који живе у Србији, а има их више десетина хиљада.

Прошле године је покренут и редован циклус семинара за свештенике Архиепископије београдско-карловачке који желе да

се обуче за мисију у електронском простору, затим низ предавања за свештенике на тему нових културних покрета и феномена са којима треба да буду упознати будући да данашњи изазови на том пољу итекако угрожавају парохијски живот у престоници Српства. За свештенике Архиепископије планирамо и извођење убрзаних курсева страних језика прилагођених мисионарским потребама.

У овом низу планираних активности нећемо заборавити да поменемо и Ваш допринос, драги брате Браниславе, будући да сте, као стални стручни сарадник Одсека за електронску мисију, конципирали један веома важан мисионарски интернет-пројекат под називом „Кинонија”, који је, са благословом Његове Светости, званично почео са радом на празник Начала индикта или Црквене Нове године, 1/14. септембра 2024. године.

Поред тога што сте управник Одељења, Вама је поверено вођење Одсека за спољашњу мисију. Колико је захтевно ово послушање ако знамо да није лако доћи до људи који потребују овај вид мисије? Шта бисте издвојили из досадашњег деловања овог одсека?

Вођење тог одсека је истовремено крајње захтевно и крајње инспиративно. Увек сам се питао како то да Српска Православна Црква није имала својих „пет минута” на пољу спољашње мисије, иако смо расути широм света. Та расутост српског народа је трагична чињеница, али је истовремено и

Разговор

потенцијал за лаички апостолат, који свакако треба искористити. Притом, у наше време је ситуација таква да не морамо бити у Америци, Кини, Индији, Турској или некој другој земљи да бисмо проповедали Јеванђеље домицилном становништву јер су њихови држављани већ овде, у Србији – они у огромном броју посећују наше храмове и интересују се за Православље. Био би огроман грех и неодговорност уколико бисмо превидели ту околност. Иначе, искуство Московске Патријаршије показује да развој спољашње мисије има изузетно благотворно дејство на унутрашњу мисију, утичући на њу по принципу повратне спреге.

У наше време су нам отворене велике могућности на пољу спољашње мисије. Како је то изразио један савремени руски мисионар: „Христос нам шаље рибе у мреже, а нама преостаје само да их извучемо на површину.” Потребно је, дакле, да уложимо труд и добру вољу: да научимо стране језике, да имамо постојаности и стрпљења у раду, а, пре свега, да имамо веру и поверење у нашег Господа Исуса Христа да ће Он наш труд овенчати плодом. Бог је тај Који Својим нествореним енергијама дејствује, а ми смо Његови сарадници. Стога не смемо бити мисионарски неодговорни и неактивни јер ћемо дати одговор пред Богом на питање шта смо учинили са онима који нису просвећени Јеванђељем, а које нам је Сâм Господ послао.

Протојереј-ставрофор Вајо Јовић, умировљени свештеник са вишегодишњим мисионарским искуством, веома успешно води Одсек у оквиру којег је пажња посвећена младим свештенослужитељима до три године свештеничке службе. Које су то теме о којима је било речи на досадашњим сабрањима у оквиру менторског рада и како Ви као свештенослужитељ сагледавате значај деловања овог Одсека?

До сада је прота Вајо Јовић одржао предавања на тему улоге свештеника на парохији, у његовом братству и у његовој породици, као и на тему свете Тајне крштења и њеног савршавања. У будућности планирамо да укључи-

мо још неке старије и искусније свештенике да би и они пренели своја драгоцене искуства млађој сабраћи.

Систематичан рад са младим свештеницима је веома важно поље рада. Показује се да су они итекако пријемчиви да усвајају добру праксу старијих свештеника и да им је овај одсек значајна подршка у сваком погледу. Готово сви млади свештеници Архиепископије који долазе на та посебно припремљена дијалогска предавања – а има их преко двадесет – веома су задовољни што им је посвећена пажња. Притом, на сваком предавању се појави и неки старији свештеник који дође самоиницијативно да, поред предавача, размени мишљења са млађом сабраћом у једној присној и братској атмосфери. Једном приликом нас је посетио и један млади свештеник Ваљевске епархије, са благословом свог надлежног епископа, у жељи да на лицу места види како изгледају ти наши семинари.

Да ли је у плану да се у оквиру Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке покрене издавачка делатност и објављивање публикација, како у виду књига тако и у виду часописа који ће имати мисионарски карактер?

Та активност јесте у плану, но за сада смо, из објективних разлога, ограничени на мање брошуре и флајере. Примера ради, у јуну месецу, на дан Светог Јована Шангајског, објавили смо један лепо дизајниран флајер у боји, који садржи молитве *Царе Небески, Оче наш, Богородице Дјеве, Анђелу чувару* и *Символ вере* на упоредном српском и кинеском језику. У двојезичном српско-кинеском издању смо одштампали и илустровану колор-брошуру са скраћеним житијем светог Јована Шангајског. Сваки свештеник Српске Православне Цркве који жели да штампа те флајере и брошуре може нам се обратити и проследићемо их у електронском облику, тако да их може користити у свом мисионарском раду.

Мисионарско одељење Архиепископије београдско-карловачке је на празник Светих Кирила и Методија, 11/24. маја

Разговор

Предавачи и слушаоци предавања на енглеском језику

2024. године, прославило своју прву славу, а ово сабрање је увеличао Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије. Да ли бисте поделили са нашим читаоцима утиске са молитвене прославе славе Мисионарског одељења?

Поводом прослављања славе Одељења, славске дарове је благословио Патријарх српски Порфирије, који је дошао да нас ободри и да нам пружи подршку у раду. Тог дана Патријарх се дуго задржао у разговору са члановима Одељења и полазницима мисионарских семинара који су страни држављани. Веома нас је обрадовала пажња коју нам је посветио, а посебно чињеница да смо интензивно размењивали мишљења на мисионарске теме. Патријарх Порфирије нам све време даје подршку – и речима и делима.

На дан славе сам, током свог обраћања, изјавио да је име патријарха Порфирија златним словима уписано у мисионарску историју Архиепископије београдско-карловачке, будући да је он и основао Мисионарско одељење и обезбедио нам све неопходне услове за рад. Иза речи које сам тада изговорио и сада одговорно стојим. А на нама, члановима Мисионарског одељења, остаје да оправдамо указано поверење и подршку коју нам је Патријарх пружио.

Безмало две деценије сте били главни и одговорни уредник *Православног мисионара*, званичног мисионарског гла-

сила Српске Православне Цркве за младе. Ово је један од најдражих часописа, благодарећи којем су многи нараштаји спознали тајну наше вере. Оче, колико је Вама лично *Православни мисионар* помогао у духовном изграђивању и можемо ли рећи да Вас је дугогодишње уређивање овог часописа припремило за одговорно и важно послушање на којем се сада налазите?

Тај часопис, који сам, одлуком Светог Архијерејског Синода, водио пуних шеснаест година у континуитету, омогућио ми је стицање нових мисионарских искустава и повезао ме је са многим мисионарима са којима и данас сарађујем. Друго, уређивачки посао ми је временом помогао да изменим сопствени стил писања и да усвојим приступачнији речник, адекватан за мисионарске потребе. Треће, добио сам нова знања и искуства која се тичу практичне организације у домену издавачке делатности, и то у свим њеним фазама. И на крају, вишегодишње уређивање *Православног мисионара* ме је на неки начин припремило за нове задатке који су ми од стране патријарха Порфирија поверени у домену вођења Мисионарског одељења Архиепископије београдско-карловачке. Узевши све наведено у обзир, нема никакве сумње да је уређивање *Православног мисионара* за мене лично имало огроман значај.

Пречасни оче Оливере, замолићу Вас да на крају нашег разговора упутите поуку читаоцима *Винограда Господњег*.

Захваљујући Вам на части да по други пут дам интервју за часопис *Виноград Господњи*, Ваше читаоце поздрављам и позивам их да се активно укључе у мисионарске активности наше Цркве – сагласно својим могућностима, знањима и способностима.

Разговарао катихета Бранислав Илић